

Dalje ali pisavcu od slovenske duhovne pisarije, ktera je že vendar precej množna, — od slovenskih pevcov, zmed katerih jih saj en par po vsi pravici imé izverstnih ali izbornih zasluži, in kterim se mnogi družiga in tretjiga reda slavno pridružijo, — zadnjič od slovenskih časopisov, od katerih je še pred malim v Celji eden izhajal, in sedaj v Ljubljani štirje izhajajo, in kateri zunaj nekterih ne bistevnih različnost vsi eno in ravno tisto slovoznanstvo nasledvajo in dostikrat učene in umetnijske reči v zapopadik imajo, tudi nič ni na znanje prišlo? — In ali niso vse te dela in pisave (po njegovilastni razdeli soditi) že izdelki tretje in zadnje stopnje slovijske omike? — V resnici je slovoznanska omika našiga jezika že takó doveršena, de ne vidimo, kakih razlag ali preiskovanj de bi še dalje treba bilo. Slavitni koreninski besedivnik g. duhovnika Jarnika (ki je že pred desetimi léti umerl) in kateri slovenske besede do zadnjih nerazdeljivih korenin preiskuje, slovenskimu slovoznanstvu takó rekoč krono na glavo postavi.

Slovenski jezik tedaj — kakor tudi predaj imenovani pisavec v „Časniku“ poterdi — ne potrebuje posihmal višji slovijske omike, ampak le večji razšire in pridnišiga učenja in djanske vaje pri nemško zučenih Slovencih. Če se toraj kaki slovenski šolnik ali vradnik, kterimu slovenšina dobro od rok ne gre, zavolj tega čez neomiko slovenskiga jezika pritoži, se nam ravno toliko zdi, kakor ko bi kak Nemeč ali Francoz, kateri prvič v kako delavnico (Werkstätte) pride, pomankljivost nemškiga ali francoskiga jezika dolžil, ker mnogih orodij, ki jih tam najde, imenovati ne vé. — Dalje, če bi bila neomika slovenskiga jezika vzrok, de jih je veliko, ki dobro slovensko govoriti in brati ne znajo: kakó bi bilo mogoče, de se najdejo pa nič manj tudi od druge strani mnogi vradniki in pisavci, kateri gladko in popolnoma pa vladinah slovenskiga jezika govore in pišejo! — Zadnjič če je slovenski jezik takó neomikan, kakor pisavec iz Čateža terdi, kakó bi bila zamogla viši vladija zapovedati, de se imajo državne postave in postavne bukve tudi v slovenskim jeziku pisati in razglasovati? Ali bi ne mogli mi, ko bi hotli oistro po terdilih sostavka sklepati, pisavca dolžiti, de vladii v nar imenitniši reči nevednost podtika? Tode tega nočemo, kér se iz njegoviga sostavka zadosti prepričamo, de v veliko rečéh tudi popolnoma ravnih sklepov, ki se iz njegovih terditev izhajajo, vidil in čutil ni. — De je pa pisemstvo (Literatur) slovenskiga jezika, kakor ne moremo tajiti, v primeri do drugih omikanih narodov še pičlo in omejeno, to zopet ni pomanjkanju omike jezika, ampak drugotnim zadevam, posebno nedostojnimu ravnanju poprejšnje vladije, in zraven tega številni omejenosti slovenskiga naroda, in morebiti tudi nekoliko, posebno v nagledu posvetniga pisemstva, mlačnoti slovenskih pisavcov pripisati. —

Mi bi se s zavračevanjem teh terditev pisavca, ki so zgodovinski resnici takó očitno nasproti, ne bili nikdar pečali, ko bi ne bili po vsakdanjih dokazah prisiljeni, si med bravci marsiktere misliti, kterim so, kakor ravno ta sostavek pisavca priča, dosedanji izdelki in napredki slovenskiga slovstva, če ne popolnoma, saj večidel neznani ostali.

(Dalje sledi.)

Novičar iz Ljubljane.

Z veseljem oznanimo novico, de je gosp. Miha

Kastelic, dosedanji skriptor v c. k. licealni bukvarnici, vodja te bukvarnice izvoljen. — Sreberni križ s krono, ki so ga naš sedanji cesar za zasluge osnovali, je na Krajskim prvi dobil Jožef Gulin, sodni sluga v Senožečah, ki je v viharni noči med 6. in 7. prosencam z nevarnostjo lastniga življenja majorja Molnarja in njegovo rodbino smerti otel. — Te dni je marširalo 300 vojakov našiga domačiga regimenta v Jankin na Laško, dopolnit ondi ležeči regiment. — Naš deželni poglavar grof Korinski je zbolel na pljučni bolezni na Dunaji. Kér ne vémo, kdaj v Ljubljano nazaj pride, je slovenska igra, ki je bila za prihodnjo saboto odločena, za nekoliko dni odložena.

Novičar iz mnogih krajev.

Cesar Franc Jožef prebivajo zdej na deželi v svojim gradu v Schönbrunu blizo Dunaja. Tudi ban Jelačić prebiva tam; od kteriga se sliši, de je svoj odhod iz Dunaja še toliko časa odložil, dokler ne bojo vse postave za Horvaško deželo pri ministerstvu dognane. — Cesar Ferdinand so se s svojo gospó čez poletje v Insbruk na Tiroljsko podali. — Nov voz, v kterim se bojo naš Cesar pri kronanju peljali, se na Dunaji že dela. — Nekteri časniki so raztrosili poslednje dni dve laži; ena laž je bila, de so cesar skrivej se v Varšavo k Rusovskima caru podali; druga pa, de se je Radecki svoji službi odpovedal, Laško zapustil in se v Švajco v pokoj podal. — Kantonski poglavarji vsih dežel so dobili povelje, de naj si prizadevajo, de se bojo do konca tega mesca župani novih srenj izvolili. — Dunajska obertnijska družba je ministerstvu prošnje predložila, de naj prepové, cunje iz našiga cesarstva v ptuje dežele prodajati, scer domače popirnice ne morejo shajati, kér se sedaj osemkrat več cunj za popir potrebuje, kakor pred dvema létama. — Harmične (colniške) meje med ogersko deželo in drugimi avstrijskimi deželami bojo, kakor se sliši, kmalo vzdignjene, kér je ministerstvo to novo postavo že cesarju v poterjenje podložilo. — Strašno škodo delajo kobilice v Banatu, takó de, kamor se ta merčes približa, ni kmetovavcam nič družiga početi, kakor žito še zeleno pokositi, de si ga saj za senó rešijo. — Kakor iz jasniga je trešila unidan neizrečeno vesela novica v 10 srečnih ljudi, ki bojo po nekim žlahtniku, ki je na Angležkim umerl, po 3 milijone dedvali (erballi). Ta bogatin se piše Pinkas, je bil iz Cnajma na Markskim domá, in se je pred več léti kot tkavski podmojster (ksel) na Angležko podal in tam takó silno obogatil, de je 30 milijonov zapustil. Ena med temi erbi je kuharca na Dunaji. Srečna kuharca! — V Insbruku na Tiroljskim je srenja vpeljala davek za pse. Za vsaciga psa, ki je več ko 4 mesce star, se plača vsako léto 2 gold. davka, ki pride v srenjsko kaso.

Na znanje.

11. t. m. bo XI. dél II. tečaja 1850 deželnega zakonika in vladniga lista za krajnsko kronovino izdan in razposlan.

Ta dél zapopade edino številko 242, namreč razglas c. k. krajnskiga poglavarstva od 30. maliga travna 1850 zastran srenjam izročeniiga napravljanja domovinskih listov kot pisem za pristojnost in kot potnih listov.

V Ljubljani 9. rožnika 1850.

Od. c. k. vredništva deželnega zakonika za krajnsko kronovino.

Današnjimu listu je pridjan 20. dokladni list.